

Warszawa, dnia 5 sierpnia 2020 r.

Szanowny Pan Janusz Cieszyński
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Zdrowia
Ul. Miodowa 5
00-952 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z pojawiającymi się w przestrzeni publicznej wątpliwościami, zwracamy się z uprzejmą prośbą o dokonanie wykładni § 19 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, nakładającego obowiązek zakrywania ust i nosa w określonych przestrzeniach zamkniętych w następującym zakresie:

1. Czy pracownik obiektu handlowego ma prawo egzekwować obowiązek zakrywania ust i nosa przez klientów?
2. Jeśli odpowiedź na pytanie zawarte w pkt. 1 powyżej jest pozytywna, w jaki sposób pracownik obiektu handlowego może weryfikować istnienie wyjątku uzasadniającego niezakrywanie ust i nosa?
3. Czy pracownik obiektu handlowego lub ochrony sklepu ma prawo odmówić wstępu na teren lokalu osobom, które nie respektują nakazu zakrywania ust i nosa?
4. Czy pracownik obiektu handlowego ma prawo odmówić sprzedaży towaru osobom, które nie respektują nakazu zakrywania ust i nosa?
5. Czy niestosowanie się przez klienta do nakazu zakrywania ust i nosa będzie stanowić uzasadnioną przyczynę odmowy sprzedaży towaru w myśl art. 135 Kodeksu wykroczeń?

Uzasadnienie

Obowiązek zakrywania ust i nosa w określonych przestrzeniach zamkniętych jest uregulowany w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (dalej jako: „Rozporządzenie”), które zostało wydane na podstawie art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (dalej jako: „Ustawa”). Materialnym przepisem zawierającym nakaz zakrywania ust i nosa jest § 19 ust. 1 Rozporządzenia, który stanowi, że „Do odwołania nakłada się obowiązek zakrywania, przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego, (...) ust i nosa (...)”. Następnie przepis wylicza miejsca, w których obowiązek zakrywania ust i nosa powinien być realizowany, włączając w to obiekty handlowe

lub usługowe, placówki handlowe lub usługowe i targowiskach (§ 19 ust. 1 pkt 2 lit d Rozporządzenia).

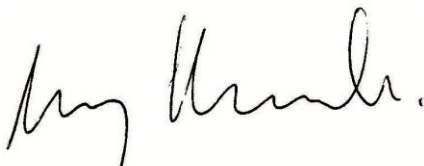
Niemniej, Rozporządzenie przewiduje przypadki, w których można odstąpić od stosowania obowiązku zakrywania nosa i ust. Z perspektywy pracowników obiektów handlowych istotny jest § 19 ust. 3 pkt 3 Rozporządzenia, zgodnie z którym obowiązek nie stosuje się w przypadku „osoby, która nie może zakrywać ust lub nosa z powodu stanu zdrowia, całościowych zaburzeń rozwoju, zaburzeń psychicznych, niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym, znacznym albo głębokim, lub osoby mającej trudności w samodzielnym zakryciu lub odkryciu ust lub nosa; okazanie orzeczenia lub zaświadczenia w tym zakresie nie jest wymagane”. Tak sformułowane przepisy w praktyce uniemożliwiają weryfikację czy osoba, która powołuje się na stan zdrowia, by uzasadnić nierespektowanie nakazu zakrywania ust i nosa, mówi prawdę, a tym samym uniemożliwiają faktyczne egzekwowanie nakazu.

Mimo tak sformułowanych przepisów w przestrzeni publicznej pojawiają się wątpliwości co do tego, kto może interweniować w sklepie w przypadku naruszenia przez klienta obowiązku zakrywania nosa i ust. Z jednej strony pojawiają się głosy, zgodnie z którymi personel placówek handlowych nie jest upoważniony do egzekwowania noszenia maseczek przez konsumentów na terenie sklepów. Z drugiej strony można spotkać się np. ze stanowiskiem rzecznika Ministerstwa Zdrowia Wojciecha Andruszkiewicza, który zwrócił się z apelem do sprzedawców o niewpuszczanie do sklepu klientów, którzy nie respektują obowiązku zakrywania ust i nosa, mimo iż Rozporządzenie wprost nie przyznaje sprzedawcom takich kompetencji.

Ponadto, warto pamiętać, że na mocy art. 135 Kodeksu wykroczeń nieuzasadniona odmowa sprzedaży towaru stanowi wykroczenie. Zgodnie z tym przepisem, „Kto, zajmując się sprzedażą towarów w przedsiębiorstwie handlu detalicznego lub w przedsiębiorstwie gastronomicznym, ukrywa przed nabywcą towar przeznaczony do sprzedaży lub umyślnie bez uzasadnionej przyczyny odmawia sprzedaży takiego towaru, podlega karze grzywny”. Biorąc pod uwagę liczne niejasności związane z obowiązkiem noszenia maseczek, nie ma pewności, że sprzedawca odmawiający sprzedaży nie popełniłby wykroczenia.

Mając na uwadze wszystkie powyższe względy, uprzejmie prosimy o przedstawienie przyjmowanej przez Ministerstwo Zdrowia wykładni przedmiotowego przepisu.

Z poważaniem,

Cezary Kaźmierczak
Prezes

Marcin Nowacki
Wiceprezes